

ved det kildne Punkt, idet der i § 4 i Forslaget er foreslaaet, at Statskassen skal tilskyde $\frac{3}{4}$ af den bevisligt anvendte Anlægskapital, derunder Omkostningerne ved Anskaffelsen af Driftsmateriel og Omkostningerne ved Ekspropriationen.

Sagen er den, at dersom man nu vilde dele den Sum, som Anlægget vil koste, i to lige store Dele og lade Statskassen betale den ene Halvdel og Kommunerne, hvorunder jeg ogsaa regner Amtskommunen, den anden — Amtskommunens Tilskud bliver rimeligvis 50,000 Kr. pr. Banemil, altsaa 400,000 Kr. for de 8 Banemil — saa vil Resultatet blive det, at Langeland for sit Vedkommende skal udrede 937,500 Kr., d. v. s. en lille Million. Det er ganske klart, at en Befolkning paa kun 20,000 Mennesker meget vanskeligt eller egentlig talt slet ikke vil kunne udrede et saadant Beløb. Fastholder man altsaa et Tilskud af Halvdelen, saaledes som det kunde synes, at der er Udsigt til, saa er det givet, at Banen ikke, i hvert Fald ikke i sin Helhed, vil kunne gennemføres, for disse Penge kunne ikke skaffes til Vejse. Det vilde nemlig betyde, at en Kommune med 1,000 Indbyggere — og det er jo ikke nogen stor Kommune — skulde udrede en Sum af ca. 47,000 Kr. til Anlægget, og at en Kommune med 2,000 Indbyggere skulde udrede 94,000 Kr., og det vilde blive for dyrt. Desværre er der jo imidlertid ikke saa gode Udsigter til, at man af det høje Ting kan faa bevilget $\frac{3}{4}$ af Anlægskapitalen.

Man har opstillet et Princip her i Tinget, og det har været gentaget og varieret flere Gange i de sidste Dage, nemlig dette, at det er de ufrugtbare Egne og kun disse, som skulle have Adgang til et Tilskud af $\frac{3}{4}$ af Statskassen. Efter dette Princip er det ganske klart, at Langeland vilde være udelukket og ikke kunde komme med. Jeg er nu imidlertid af den Opfattelse, at dette Princip er ganske forkert, og at vi gjorde Ret i fra Lovgivningsmagtens Side hurtigst muligt at komme bort fra dette Princip. Hvis man fastholder dette Princip og hævder det til det yderste, kommer man efter min Opfattelse til at begaa en betydelig Uretfærdighed mod mange Egne. Hvad er det nemlig egentlig, man vil betegne med Udtrykket „en ufrugtbare“ eller „en frugtbare“ Egn? Det, man vil betegne, er egentlig den paagældende Egns økonomiske Evne, men man maa endelig huske paa, at en Egns økonomiske Evne ikke alene er afhængig af, om Egnen er frugtbare eller ufrugtbare.

Nej, den er afhængig af mange andre Forhold. Fiskeriet spiller i saa Henseende en fuldstændig sideordnet Rolle med Agerbruget og desuden Haandværk, Fabrikvirksomhed og adskilligt andet. Naar det altsaa er den økonomiske Evne, man vil ramme, saa udtrykker man sig, som sagt, i og for sig forkert, naar man taler om en frugtbare eller en ufrugtbare Egn. Det forekommer mig, at man passende kunde bruge en hel anden Størrelse at regne med. Hvor man har en frugtbare Egn, er Befolkningen ogsaa i samme Grad forholdsvis talrigere. Lad os tage f. Eks. to Egne, en i Jylland og en paa Øerne, der i Frugtbarhed forholde sig til hinanden som 1:2, saa har Egnen paa Øen forholdsvis dobbelt saa stor Frugtbarhed, og den vil da sikkert ogsaa være omtrent dobbelt saa talrigt befolket, og det fører i Virkeligheden med sig, at den enkelte i den frugtbare Egn ikke er mere velstaaende end den enkelte i den mindre frugtbare, og gennemsnitlig er Forholdet i Virkeligheden ogsaa dette. Men det er ganske klart, at den Egn, der har dobbelt saa mange Indbyggere som en anden, ogsaa vil kunne yde det dobbelte for at faa en Bane. Jeg ønsker ikke at fordybe mig stærkt i dette, der vil muligvis senere blive Lejlighed dertil, men jeg vil kun sige, at Indbyggerantallet maa være Maalestocken for en Egns Ydeevne i økonomisk Forstand, og naar vi lægge det til Grund, saa kunne vi ogsaa sige som saa: for Eftertiden skal der, naar man vil gennemføre en Lov om Anlæg af private Baner, ydes saa og saa meget pr. 100 Indbyggere inden for den paagældende Banes Opland, og det gælder over det hele. Det skal saa ydes af Befolkningen selv efter Indbyggerantallet — og Fordeelingen mellem Kommunerne kan i Hovedsagen ske paa selv samme Maade — Statskassen tilskyder saa Resten. Derved komme vi ud over mange Vanskeligheder, som jeg kunde have Lyst til at dvæle lidt ved, men jeg skal dog ikke gøre det ved denne Lejlighed. Paa denne Maade faar man en saa paalidelig Maalestock, som det overhovedet er muligt at faa for den økonomiske Evne i de forskellige Egne, og som jeg her henstiller til Overvejelse. Paa Langeland er Forholdet altsaa det, at der skal anlægges en 8 Mil lang Bane, og der er 20,000 Mennesker om at anlægge den, det bliver 47 Kr. for hver enkelt af Langelænderne. Hvis man vil anstille det samme Forsøg paa den anden Side Bæltet, f. Eks. med Banen fra Nyborg til Svend-